

Departement Cultuur
Diamantmuseum Provincie Antwerpen
Koningin Astridplein 19 - 32 | B 2018 Antwerpen
T 03 202 48 90 | F 03 202 48 98
info@diamant.provant.be | www.diamantmuseum.be

Diamantmuseum Provincie Antwerpen Tentoonstellingsoverzicht 2003

Diamantjuwelen uit de Art Déco-periode (1920-1939) 26/9/2003 - 31/12/2003

Het Diamantmuseum toonde voor het eerst diamantjuwelen uit de Art Déco-periode (1920-1939) afkomstig uit

- ❑ Belgische privé-verzamelingen,
- ❑ Belgische (Wolfers en Massaux) en Franse juweliershuizen (Cartier, Fouquet, Boucheron, Lacloue Frères) die tijdens dezelfde periode een bloei beleefden,
- ❑ internationale museumcollecties
- ❑ én de eigen Art Déco-collectie van het Diamantmuseum.

Aan de hand van **unieke contrastrijke diamantjuwelen**, „objets' d'art“ (zoals sigarettenetuis en poederdozen) en **ontwerptekeningen**, dompelde het museum de bezoeker onder in deze opmerkelijke periode van de Art Déco.

Cultureel erfgoed van Antwerpen

Met haar Art Déco-tentoonstelling belichtte het Diamantmuseum niet alleen het Art Déco-diamantjuweel in België, maar gunde haar publiek in de rand van de tentoonstelling ook een blik op wat er zich **tijdens het interbellum** heeft afgespeeld in Antwerpen, sinds eeuwen een wereldcentrum voor diamant én de bakermat van het Diamantmuseum.

Op die manier vestigde het museum tegelijk de aandacht op **Antwerpse juweliershuizen** zoals Emile Anthony & Wolfers Frères alsook Maurice Massaux - die tijdens het interbellum furore maakten én werd het publiek herinnerd aan de **maatschappelijke context** waarin Antwerpen zich in die jaren bevond.

EBENA-objecten in Art Déco-vorm

De **EBENA-fabriek uit Wijnegem** (nabij Antwerpen) vervaardigde tussen 1921 en 1931 objecten in Art Déco vorm. Het betrof zowel luxe-artikelen voor binnenhuisdecoratie als voorwerpen voor de industrie. De typische Ebena-materie bestaat uit een harsmenging op basis van Kongo-kobal, een plantenextract uit Centraal-Afrika, en is een unicum in de wereld.

Reden voor het Diamantmuseum om tijdens haar tentoonstelling “Art Déco-diamantjuwelen (1920-1939)” de aandacht te vestigen op allerlei Ebena-doosjes als accessoires bij de diamantjuwelen. Het gamma bestond uit tabakssdozen, toiletdoosjes, juwelenkistjes, etc. en was in bruikleen gegeven door het echtpaar Kölsch uit Essen (Duitsland). Het is ook dankzij de volgehouden inspanningen van het echtpaar Kölsch dat de geschiedenis van het EBENA-bedrijf voor het nageslacht is bewaard.

Departement Cultuur
Diamantmuseum Provincie Antwerpen
Koningin Astridplein 19 - 32 | B 2018 Antwerpen
T 03 202 48 90 | F 03 202 48 98
info@diamant.provant.be | www.diamantmuseum.be

Belang van de Franstalige literatuur in Antwerpen (1920-1939)

Via het randgebeuren van haar "Art Déco-diamantjuwelententoonstelling" belichtte het Diamantmuseum Provincie Antwerpen ook **de Antwerpse Kunstkring 'Club Artes'** en de **groep rond het avant-gardistische tijdschrift "ça ira"** van de Antwerpse dichter/uitgever Paul Neuhuys (1885-1922).

Club Artes

De Antwerpse kunstkring 'Club Artes' die tussen 1922-1926 actief was, verdient uit de vergetelheid te worden gehaald. Aanvankelijk is 'Club Artes' ondergebracht in de Kunst- en Letterkring in de Arenbergstraat te Antwerpen. Het is de bedoeling om er een programma van tentoonstellingen uit te werken, maar onderling gekrakeel doet het plan mislukken. Wat wél gerealiseerd is, namelijk lezingen, concerten en toneelopvoeringen, is op zichzelf heel merkwaardig. Getuige hiervan zijn een indrukwekkende reeks verzorgde programmadruksels of originele uitnodigingen voor allerlei "entertainment" zoals lezingen en concerten.

Het Diamantmuseum toonde tijdens een randtentoonstelling een aantal van deze originele programmadruksels omwille van hun typografische link met het ideëngoed van de Art Déco. Het museum hoopte hiermee een bijdrage te leveren tot het "opwekken van vernieuwde belangstelling voor een kunstkring die in Antwerpen haar sporen heeft verdiend en zeker nagelaten!"

"Ça ira"

Vele Franstalige Belgische schrijvers danken hun debuut aan de figuur van Paul Neuhuys (1897-1984), de dichter/uitgever van het avant-gardistische tijdschrift "Ça ira" en van de uitgeverij met dezelfde naam die, vanaf 1921, jaarlijks op onregelmatige tijdstippen, verschillende publicaties op de markt bracht.

Het tijdschrift "Ça ira" is in 1920 gesticht door Neuhuys samen met Willy Koninckx (1900-1954) en Maurice Van Essche - het is maar verschenen tot 1923.

Met de uitgeverij daarentegen blijft P. Neuhuys actief tot bij zijn dood in 1984, wanneer hij, zelf bijna negentig jaar oud, zijn laatste "Ça ira"-bundel (de 96ste!) enkele maanden voor zijn dood uitgeeft. Tot de 'ontdekkingen' -schrijvers die hun debuut danken aan het initiatief van P. Neuhuys- behoren: Maurice Lecomte (1900-1966); Henri Michaux (1899-1984) - de enige Belg waaraan tot nu toe een uitgave van de verzamelde werken in de prestigieuze 'Pleiade'-reeks is gewijd; Clément Pansaers (1885-1922, de enige Belgische dadaïst), Paul Joostens (1889-1960, bekend van het beeldenstormende 'Salopes'), Henri Flouquet (1900-1967, een uitgave van linsneden) en Georges Marlier (1898-1968) wiens eerste kunstkritieken in boekvorm door "Ça ira" zijn uitgegeven.

Omdat de belangstelling voor de literatuur van Franstalige Antwerpse schrijvers, maar ook van Franstalige Belgische schrijvers gaandeweg is verdwenen, wilde het Diamantmuseum via originele uitgaven van voornoemde auteurs, onderstrepen dat het belang van de Franstalige literatuur in Antwerpen na de Eerste Wereldoorlog nog steeds wordt onderschat en meer aandacht verdient.

Departement Cultuur
Diamantmuseum Provincie Antwerpen
Koningin Astridplein 19 - 32 | B 2018 Antwerpen
T 03 202 48 90 | F 03 202 48 98
info@diamant.provant.be | www.diamantmuseum.be

Diamond High Council Awards: „Movements“ (1/7/2003-31/8/2003)

In 1984 richtte de Hoge Raad voor Diamant (HRD) voor de eerste keer de Diamond High Council Awards in. Vandaag is het initiatief bekend onder de naam HRD Awards en uitgegroeid tot één van de belangrijkste wedstrijden voor diamantjuwelen in België waarbij 'traditionele' diamant de confrontatie aangaat met de avant-garde idealen van hedendaagse juweelontwerpers.

De wedstrijd biedt een kans aan creatieve persoonlijkheden om hun juwelen voor te stellen en te promoten. De wedstrijd is toegankelijk voor alle professionele en niet-professionele juwelenontwerpers, studenten, goud -en zilvermeden en designers in het algemeen.

Thema

De editie 2003 rekruteerde voor de eerste keer niet alleen uit Belgische vormgevers, maar spoorde **wereldwijd** kunstenaars aan te werken rond het thema "Movement(s)", "Beweging(en)".

Niet minder dan 414 personen dienden in 2003 900 ontwerpen in.

De voorselectie gebeurde op basis van modellen, enkel de uitverkorenen hebben hun juweel werkelijk vorm mogen geven. Een internationale jury beoordeelde de 50 laureaten, die het Diamantmuseum tijdens de zomer van 2003 belicht, op ontwerp, creativiteit, esthetische kwaliteit, draagbaarheid en vakmanschap. Het **winnend juweel de 'Hildra'** - een halsband in polymeer bezet met 56 diamanten - **van de Braziliaanse ontwerpers Maculan Fernando & Mol Adriano** is na de editie van de awards door de HRD aan het Diamantmuseum geschonken en er permanent te bewonderen.

Van Duisternis tot Schittering

Departement Cultuur
Diamantmuseum Provincie Antwerpen
Koningin Astridplein 19 - 32 | B 2018 Antwerpen
T 03 202 48 90 | F 03 202 48 98
info@diamant.provant.be | www.diamantmuseum.be

De tentoonstelling 'Van Duisternis tot Schittering' was het resultaat van een internationale juwelenwedstrijd, georganiseerd door de afdeling Goud en Juwelen van het Stedelijk Instituut voor Handel en Ambachten (SIHA-Antwerpen) én het Parlement Lycéen Européen (PLE). PLE is een organisatie van scholen uit verschillende landen, die een afdeling goudsmiden en/of diamantbewerking hebben en grensoverschrijdend willen werken.

In 2003 kregen alle Europese deelnemers van het PLE-congres / de PLE-contest de opdracht om rond de legendarische benaming 'hand-werpen' (wat aan de basis ligt van de naamgeving van Antwerpen) een handjuweel te maken. De enige technische verplichting bij het ontwerpen van bijvoorbeeld ringen, grijpjuwelen en bovenhandjuwelen was het gebruik van diamanten (of zirkonen wat imitatiediamanten zijn).

De juwelententoonstelling die te zien was in het Diamantmuseum, kreeg de titel "*Van Duisternis tot Schittering*" om onlosmakelijk de link te leggen tussen Antwerpen en één van haar belangrijkste uithangborden, de diamant: "Onze wereld vertoont vaak gelijkenissen met een ruwe diamant, er is weinig licht en schittering. Op zeldzame momenten vinden we onverwacht de schoonheid, intens en vurig, net als een geslepen diamant: "van Duisternis tot Schittering..."

De filmmuze als inspiratiebron. Diamantcreaties geïnspireerd door film 28/3/2003 - 18/5/2003

Drie jonge Vlaamse juweelontwerpers zijn door het Diamantmuseum gevraagd om zich door de filmmuze te laten inspireren.

Eén van hen, **Mieke Vranken** is betoverd door Marlène Dietrich (1901-1992), de Duitse schone die Hollywood op korte tijd aan haar voeten kreeg. Voor Mieke is Marlène een vrouw met stijl die acteerde op een scharniermoment van de film- en de wereldgeschiedenis.

Christophe De Ranter en **Iris Mondelaers** hebben zich respectievelijk geïnspireerd door Antz, over de belegering van een Franse vakantiebungalow door een leger mieren (Christophe) en door beklijvende personages uit verschillende tijdsvakken en filmgenres (Iris).

Meer info:

Dhr. Wim Luyckx
Tel.: +32 (0)3 202 48 91
Email: wim.luyckx@diamant.provant.be